

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het bij de toets behorende correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden met inachtneming van het correctievoorschrift toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 51 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Weer en Klimaat

1 maximumscore 2

onjuist, onjuist, juist

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

2 B

3 A

4 A

5 B

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste oorzaken zijn:

- Het Drielandenpunt bij Vaals ligt verder van zee / heeft minder invloed van de matigende werking van de zee dan Den Haag.
- Den Haag heeft hogere temperaturen omdat in een grote stad meer warmte wordt geproduceerd / meer warmte wordt vastgehouden dan in de omgeving van het Drielandenpunt.
- Het Drielandenpunt bij Vaals ligt hoger dan Den Haag (hoe hoger hoe kouder).

per juist antwoord

1

7 B

8 C

9 D

10 B

11 C

12 maximumscore 2

- klimaatgrafiek 1 is van New York
- New York heeft een gematigd zeeklimaat met koele zomers en zachte winters / het klimaat in klimaatgrafiek 2 is te koud (en te droog) en het klimaat in klimaatgrafiek 3 is te warm (en te nat in de zomer) voor New York

1

1

13 maximumscore 1

Juiste gewassen zijn:

- sojabonen
- mais
- tarwe

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.

14 C

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Water

15 C

16 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat er bij de Rijn van half mei tot eind juni veel smeltwater (uit de bergen) wordt aangevoerd / de Rijn een gemengde rivier is en de Maas een regenrivier is.

17 C

18 C

19 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- minder verdroging van natuurgebieden / duinen / landbouwgebieden
- er wordt minder energie verbruikt omdat grijs water niet gezuiverd hoeft te worden

20 **maximumscore 1**

onjuist, onjuist

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.

21 C

22 B

23 B

24 **maximumscore 1**

juist, onjuist

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.

25 A

Vraag	Antwoord	Scores
26	maximumscore 2 1: toegenomen 2: beter 3: minder	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
27	maximumscore 2 onjuist, onjuist, juist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
28	maximumscore 1 Voorbeelden van een juiste energiebron zijn: – zonne-energie – windkracht	
29	maximumscore 1 onjuist, juist	
	<i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.</i>	

Bevolking en ruimte

30 D

31 B

32 A

33 C

34 B

35 **maximumscore 2**
onjuist, onjuist, juist

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

36 B

37 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat de regering daarmee de snelle bevolkingsgroei wilde afremmen / dat de regering bang was voor overbevolking.

38 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat Chinezen liever een zoon wilden en daarom meisjes afstonden voor adoptie.

39 **maximumscore 2**

laag voorzieningenniveau = afstotingsfactor van het platteland
 uitgebreide infrastructuur = aantrekkingsfactor van de stad
 veel opleidingsmogelijkheden = aantrekkingsfactor van de stad
 werk voor hoger opgeleiden = aantrekkingsfactor van de stad

indien vier antwoorden juist	2
indien drie of twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

40 D

41 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juiste oorzaak zijn:

- de economische groei
- welvaartstijging

42 B

43 **maximumscore 2**

juist, juist, juist

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinerator in het programma WOLF.
 Zend de gegevens uiterlijk op 1 juni naar Cito.

De normering in het tweede tijdvak wordt mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Als het tweede tijdvak op uw school wordt afgenomen, zend dan ook van uw tweede-tijdvak-kandidaten de deelscores in met behulp van het programma WOLF.

6 Bronvermeldingen

bron 1	Eigen archief, Cito/CvTE
bron 2	vrij naar: nieuws.weeronline.nl
bron 3	vrij naar: weerplaza.nl
bron 4 en 5	vrij naar: De Grote Bosatlas 54e ed.
bron 6	foto 1: www.britannica.com ; foto 2 en 3: Wikipedia; foto 4: www.beautyjournaal.nl
bron 7	vrij naar: De Basis Bosatlas 60e ed.
bron 8	vrij naar: www.klimaatinfo.nl
bron 9 en 10	vrij naar: klimadiagramme.de
bron 11	vrij naar www.deondernemer.nl
bron 12 en 13	vrij naar: De Basis Bosatlas 60e ed.
bron 14	foto 1, 2 en 3: Wikipedia
bron 15	vrij naar: De Grote Bosatlas 54e ed.
bron 16 en 17	vrij naar: VEWIN
bron 18	www.reizen-langs-rivieren.nl
bron 19	vrij naar: De Grote Bosatlas 54e ed.
bron 20	Wateratlas
bron 21 en 22	vrij naar: De Grote Bosatlas 54e ed.
bron 23	aphumanmbmj.blogspot.nl
bron 24	vrij naar: mariposatielt.wordpress.com
bron 25	myithaka.nl
bron 26	vrij naar: De Grote Bosatlas 54e ed.
bron 27	vrij naar: www.hln.be
bron 28 en 29	vrij naar: CBS
bron 30	vrij naar: De Grote Bosatlas, 49e ed.
bron 31	vrij naar: MNP via www.welvaartenleefomgeving.nl
bron 32	vrij naar: De Grote Bosatlas 54e ed.
bron 33	sportzomer.radio1.nl
bron 34	vrij naar: De Grote Bosatlas 54e ed.
bron 35	vrij naar: climategate.nl
bron 36	www.hln.be